

Budjettirahoitteiset tehtävät

Kymen jätelautakunta

Toimiala Tekniikka ja ympäristö

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Kymen jätelautakunta on alueellinen jätehuoltoviranomainen. Jätelautakunnan toiminta-alueella on kymmenen kuntaa; Hamina, liitti, Kotka, Kouvola, Lapinjärvi, Miehikkälä, Mäntyharju, Pertunmaa, Pyhtää ja Virolahti. Kouvolan kaupunki toimii Kymen jätelautakunnan vastuukuntana. Pertunmaan kunta liittyi Kymen jätelautakuntaan 1.1.2023.

Jätelautakunta huolehtii jätelain mukaan kunnalle kuuluvista jätehuollon järjestämiseen, suunnitteluun ja seurantaan liittyvistä viranomaistehtävistä kuten jätehuoltomääräysten ja jätetaksojen hyväksymisestä, niistä poikkeamisesta sekä mahdollisista jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksistä.

Jätelautakunnan toiminta ja päätöksenteko edistää jätelain tarkoitusta: edistää kiertotaloutta, vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, ehkäisee jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle, varmistaa toimivan jätehuollon sekä ehkäisee roskaantumista.

Jätelautakunta toimii yhteistyössä alueen kuntien ja jäteyhtiön kanssa. Jätehuolto vaikuttaa asukkaiden jokapäiväiseen elämään. Jätehuollon sujuvuus ja asiakaslähtöisyys ja -tyytyväisyys onkin edellytys kiertotalouden ja jätelain tavoitteiden toteutumiseksi.

Lautakuntasopimuksen mukaisesti Kouvolan kaupungille ei synny kuluja jätelautakunnan/Alueellinen jätehuolto -yksikön toiminnasta. Lautakunnan toimintakulut katetaan asukkailta kerättävällä jätehuollon perusmaksulla, jonka osana on lautakuntamaksu.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet suunnittelukaudelle 2024–2027

Suunnittelukauden painopisteisiin ja työmäärään vaikuttavat eniten jätelainsäädännössä hiljattain tapahtuneet muutokset sekä vuonna 2023 uusitut jätehuoltomääräykset. Tärkein tehtävä tulevilla suunnittelukaudella on näiden muutosten jalkauttaminen käytäntöön yhteistyössä alueen kuntien ja Kymenlaakson Jäte Oy:n kanssa. Sujuva yhteistyö ja tiedonkulku ovat edellytyksiä muutosten läpiviemisen varmistamiseksi.

Suurin muutos on biojätteen erilliskeräyksen laajeneminen myös omakoti- ja paritaloihin. Kouvolan, Kotkan ja Haminan keskustaajamissa keräys alkaa 1.5.2024 ja muissa pienemmissä taajamissa 1.5.2026. Omatoiminen kompostointi on vaihtoehto keräykseen liittymiselle, joten myös kompostoivien talouksien määrä ja sitä kautta kompostointi-ilmoitusten määrä nousee. Keräysvelvollisuuden laajeneminen aiheuttaa todennäköisesti myös kohtuullistamis- eli vapautushakemuksia. Edelleen työllistää myös bio- ja pakkausjätekeräyksen sekä Pyhtään loppujätteen kuljetuksen siirtyminen kunnan eli Kymenlaakson Jätteen järjestettäväksi.

Ensi vuonna päätetään myös jätehuollon tulevista suuntaviivoista ja uudistetaan yhdessä kuntien kanssa Jätepoliittinen ohjelma. Nykyinen Jätehuollon palvelutasomääritys on voimassa vuoden 2024 loppuun, jolloin se päivitetään myös.

Jätelautakunnan toimintatapoja ja prosesseja on syytä tarkastella ja kehittää suunnittelukaudella. Tärkeä tehtävä on loppuvuodesta 2023 toteutettavien uusien nettisivujen viimeistely mahdollisimman asiakaslähtöisiksi. Jätelautakunnan jätteenkuljetus- ja kompostointirekisteriä on kehitettävä siihen suuntaan, että siitä saa helposti tietoa mm. jätehuollon seurantaan varten. Toisaalta rekisteriin pitäisi myös helposti saada tietoa, joka ei tällä hetkellä toteudu, esim. kompostointirekisterin osalta. Digitalisaation hyödyntäminen asiakasta helpottamaan ja työmäärän hallintakeinona ovat tärkeitä tavoitteita pidemmällä aikavälillä.

Vuonna 2023 alusta alkaen lietteenkuljettajilla on ollut velvollisuus ilmoittaa lietesiiroista uuteen Suomen ympäristökeskuksen SIIRTO-rekisteriin. SIIRTO-rekisterissä on vielä kehitettävää, eikä se itsessään voi toimia jätehuoltoviranomaisen rekisterinä jatkossakaan. Tämä ei ole siten tuonut odotettua helpotusta lieterekisterinpittoon.

Suunnittelukaudella tapahtuu myös Pertunmaan jätteenkuljetusjärjestelmän muutos kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Tämä aiheuttanee runsaasti yhteydenottoja ja hakemuksia myös jätelautakuntaan. Suunnittelukauden loppupuolella on ensimmäisistä kompostointi-ilmoituksista kulunut viisi vuotta aikaa, jolloin asukkaiden on tehtävä kompostointi-ilmoitus uudestaan.

Henkilöstötarpeeseen (määrä ja rakenne) vaikuttavat tekijät ja henkilöstöön kohdistuvat muutostarpeet

Alueellisen jätehuolto -yksikön vakituiseen henkilöstöön on kuulunut jätehuoltopäällikkö, suunnittelija ja rekisterivastaava sekä Hallintopalveluissa kirjoilla ollut hallintosihteeri. Hallintosihteerin siirryttyä toukokuussa 2023 muihin tehtäviin, tämän työpanoksen on korvannut määräaikaisena vuoden 2023 ajan toimiva toimistosihteeri. Hallintopalvelut ei täyttänyt jätelautakunnan hallintosihteerin toimea. Hallintopalvelut osoitti jätelautakunnalle lautakunnan kokousten osalta hallintosihteerin, joka tekee työn oman toimen ohella. Kokousten aiheuttama työ on kuitenkin ollut vain pieni osa (10–15 %) Alueellinen jätehuolto -yksikön hallintosihteerin työkokonaisuudesta.

Onkin välttämätöntä, että hallintosihteerin tilalle palkataan Alueellinen jätehuolto -yksikköön vakituiseen toimeen toimistosihteeri, jotta lautakuntasopimuksen mukaiset riittävät resurssit turvataan. Toimistosihteerin tehtäviin kuuluvat mm. jätelautakunnalle tulevien hakemusten käsittely ja päätösten valmisteluun liittyvät tehtävät. Toimen täyttäminen tullaan tekemään sisäisin järjestelyin/siirroin.

Jätelainsäädännön muutoksen aiheuttaman lisääntyneen työmäärän myötä valtakunnallisesti jätelautakunnat ovat viime aikoina lisänneet tai ovat lisäämässä, eivät suinkaan vähentäneet, henkilöstöresurssejaan. Osittain prosesseja voi tehostaa, mutta nykyiselläkään henkilöstömäärällä ei olla päästy tekemään mm. jätehuollon seuranta systemaattisesti. Samoin rekisterien käytön kehitys on jäänyt päivittäisen työmäärän jalkoihin. Päätöksiä on tällä hetkellä tehty pitkällä viiveellä, joka on heikentänyt 10 kunnan asukkaiden saamaa palvelua. Myös tiedotusta ja muuta yhteydenpitoa pitäisi kehittää, eikä se onnistu ainakaan henkilöstöä vähentämällä. Alueellisen jätehuolto -yksikön kulut eivät vaikuta Kouvolan kaupungin taseeseen. Yksikön/jätelautakunnan toimintakulut katetaan jätemaksuilla.

Jätelautakunta oli jo keväällä huolissaan Alueellinen jätehuolto -yksikön henkilöstöresurssien riittävyydestä ja merkitsi kokouspöytäkirjaansa 25.5.2023: ”Kymen jätelautakunta haluaa korostaa, että lautakuntasopimuksen mukaisesti Kouvolan kaupunki lautakunnan isäntäkuntana huolehtii riittävästä resursseista Kymen jätelautakunnan tehtävien hoitamiseksi.”

Kymen jätelautakunnan jäseniltä on kesän aikana tullut myös yksittäisiä huolestuneita kannanottoja lautakunnan mahdollisesta henkilöstöresurssien vähenemisestä.

Rekisterivastaava todennäköisesti eläköityy suunnittelukaudella. Tehtävänkuvaa/nimikettä tullaan muuttamaan uutta henkilöä rekrytoitaessa.

Keskeiset osaamistarpeet suunnittelukaudella

Lisääntyvä osaamistarve kohdentuu etenkin jätteenkuljetus- ja kompostointirekisterin ja jätelautakunnan nettisivujen käytettävyyden kehittämiseen ja digitalisaatioon. Osaaminen hankitaan ulkoa sekä myös kouluttautumalla. Osaamistarve otetaan huomioon rekrytointitilanteissa ja toiminnan suunnittelussa sekä työnjaossa.

Riskianalyysi

Tavoitteiden toteutumisen esteenä voi olla resurssipula tai lautakunnan alueen kuntien erilaiset näkemykset jätehuollon toteuttamistavoista. Myös pandemia tai lakko voi aiheuttaa riskin toiminnalle. Myös isot muutokset lainsäädännössä voivat aiheuttaa riskin tavoitteiden toteutumiselle lisäten työn määrää muussa kuin tavoitteen mukaisessa asiassa.

Valtuuston/lautakunnan hyväksymät toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2024

Kaupunkistrategian tavoite: Asuminen: Kouvola on turvallinen kotipesä

Tavoite: Laadukkaat palvelut ja tyytyväinen asiakas	Keskeisimmät toimenpiteet: Ilmoitusten sekä hakemusten käsittely sujuvasti			
Mittari(t)				
Käsittelyaika (päivää)	Lähtöarvo 8/2023	47,4	Tavoitearvo 12/2024	42,0

Kaupunkistrategian tavoite: Kestävä elämäntapa: Kouvola on luonnollinen perusta

Tavoite: Jätehuollon yhteisten suuntaviivojen määrittely vuosille 2025-2030	Keskeisimmät toimenpiteet: Jätepoliittisen ohjelman uudistaminen ja jätehuollon palvelutason päivittäminen			
Mittari(t)				
Toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	100
Tavoite: Jätehuoltomääräysten mukaiset jätehuoltopalvelut asukkailla. Kasvatetaan järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittyneiden osuutta liittymisvelvollisista.	Keskeisimmät toimenpiteet: Jätehuoltomääräysten jalkauttaminen bio- ja pakkausjätekeräyksen osalta			
Mittari(t)				
Liittyneiden osuus (%)	Lähtöarvo 8/2023	84	Tavoitearvo 12/2024	88

Talous

Kymen jätelautakunta, 1000 e	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot						
Myyntituotot	277	312	361	367	374	380
Tuet ja avustukset	0	0	9	9	9	9
Toimintatuotot	277	312	369	376	382	389
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-209	-244	-277	-284	-290	-297
Palkat ja palkkiot	-175	-195	-223	-228	-234	-239
Henkilösivukulut	-35	-50	-54	-55	-57	-58
Eläkekulut	-28	-42	-45	-46	-47	-48
Muut henkilösivukulut	-6	-8	-9	-9	-9	-10
Palvelujen ostot	-43	-49	-55	-55	-55	-55
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2	-1	-2	-2	-2	-2
Muut toimintakulut	-23	-19	-35	-35	-35	-35
Toimintakulut	-277	-312	-369	-376	-382	-389
Toimintakate	0	0	0	0	0	0

Toimintakuluja lisäävät kohonneet henkilöstökustannukset sekä käänköskulut, kun jätelautakunnan esityslistat ja pöytäkirjat aletaan käänntämään ruotsiksi. Lisäksi pitää varautua ICT-kulujen kasvuun.

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Kymen jätelautakunta	3,12	3,4	4,53	4,53	4,53	4,53

Henkilöstöresurssia ei ole tarkoitus lisätä, vaan säilyttää samana. Vuosina 2022 ja 2023 sihteeriresurssi tuli hallintopalveluista, eikä se näy yllä olevassa taulukossa.

Toiminnan volyymit

Volyymit	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Saapuneiden hakemusten ja ilmoitusten määrä	8 323	4 000	6 000	2500	4 000	9 500
Tehtyjen viranhaltijapäätösten määrä	1 221	600	800	500	700	500

Hakemusten ja ilmoitusten määräärvioon vaikuttavat eri vuosina voimaan tulevat erilaiset velvoitteet eri alueilla.

Vakinaisen henkilöstön nykytila

Vakinaisen henkilöstön lukumäärä	Henkilöstö 1.6.2023	Arvioitu poistuma 6-12/2023	Arvioitu poistuma 2024	Arvioitu poistuma 2025	Arvioitu poistuma 2026	Arvioitu poistuma 2027	Poistuma yhteensä	Henkilöstö 31.12.2027
Esihenkilöt	1						0	1
Muu henkilöstö	2			1			1	1
Yhteensä	3	0	0	1	0	0	1	2

Arvioitu poistuma sisältää sekä eläkepoistuman että muun poistuman.

Määrällinen henkilöstösuunnitelma henkilötyövuosina

Henkilöstö henkilötyövuosina	12/2023	12/2024	12/2025	12/2026	12/2027
Vakinaiset	2,86	3,95	3,95	3,95	3,95
Määräaikaiset	0,60				
Palkkatuella työllistettyjä	0,25	0,58	0,50	0,50	0,50
Yhteensä	3,71	4,53	4,45	4,45	4,45

Lisäselvitys määräaikaisesta henkilöstöstä

Vuonna 2023 loppuvuodesta palkataan henkilö työllistämistuella auttamaan kompostointirekisterin kanssa ja asiakaspalvelussa alkuvuonna 2024 biojätekeräyksen laajenemisen vuoksi. Tämän työt jatkuvat n. 7 kk vuoden 2024 puolella. 2025 eteenpäin on suunniteltu otettavan tarpeen mukaan vuosittain työntekijä tai palkkatuella työllistetty tekemään yksittäisiä projekteja kuten rekisterin päivitystä, kompostointitarkastuksia tai muita tarvittavia selvityksiä.